

การพัฒนาระบบการประเมินและ การประกันคุณภาพการศึกษา ตามนโยบายปฏิรูปการศึกษา

ดร.ลาวัลย์ พิชญวรรณ
สำนักทดสอบทางการศึกษา
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ภายใต้กรอบ ๕ ประเด็น

๑. แนวคิด หลักการและแนวปฏิบัติของการประกันคุณภาพการศึกษา
๒. แนวทางการประเมินและประกันคุณภาพการศึกษา: มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน
๓. รูปแบบการประเมินแนวใหม่
๔. การประเมินคุณภาพภายใน และการจัดทำรายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา(Self – Assessment Report: SAR)

๑.แนวคิด หลักการ และแนวปฏิบัติ
ของการประกันคุณภาพการศึกษา

๑. ประกันคุณภาพ คืออะไร?
๒. ประกันคุณภาพ ทำอย่างไร?
๓. ประกันคุณภาพ ทำเมื่อไหร่?

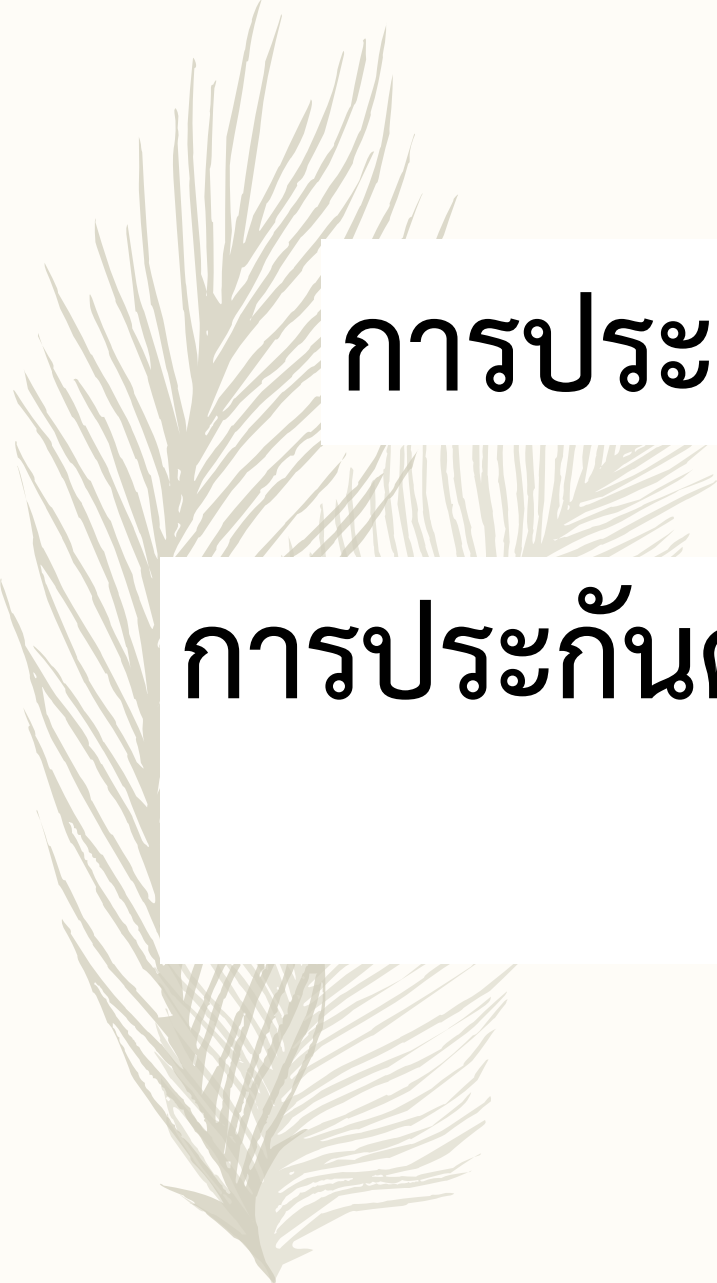
ประกันคุณภาพ >>>> “ตามบทบาทและภารกิจ”

การประกันคุณภาพของครู.....

๑. คุณภาพของการสอน
๒. คุณภาพของงานโครงการ/กิจกรรมพิเศษ

การประกันคุณภาพของผู้บริหาร....

๑. การบริหารจัดการสถานศึกษา
- ๒.

การประกันคุณภาพของครู...ทำอย่างไร?

การประกันคุณภาพของผู้บริหารสถานศึกษา....
.....ทำอย่างไร?

การประกันคุณภาพการศึกษา

ชั้นเรียน

โรงเรียน

PLAN

มาตรฐานและตัวชี้วัดตามหลักสูตร

แผนการจัดการเรียนรู้

บริหารจัดการชั้นเรียนและ
สารสนเทศเพื่อการเรียนรู้

DO

จัดการเรียนรู้

ติดตามตรวจสอบการจัดการเรียนรู้

CHECK

ประเมินผลการเรียนรู้

รายงานผลการจัดการเรียนรู้

ACT

พัฒนาการจัดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง

มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

แผนพัฒนาการจัดการศึกษาของ
สถานศึกษาและแผนปฏิบัติการประจำปี

ระบบบริหารและสารสนเทศ

ดำเนินงานตามแผนฯ

ติดตามและตรวจสอบคุณภาพ
การศึกษา

ประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐาน
การศึกษาของสถานศึกษา

เขียนรายงานประจำปี

พัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

การประเมินกับการประกันคุณภาพ

๒. แนวทางการประเมินและประกันคุณภาพการศึกษา: มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน

—

หลักการประเมินและแนวทางการประกันคุณภาพแนวใหม่

-
- ๑) ระบบประเมินภายนอกมีเป้าหมายประเมินเพื่อ
ตรวจสอบ และพัฒนา
 - ๒) สถานศึกษาตรวจสอบ ประเมิน และพัฒนาระบบการ
ประกันคุณภาพภายในเพื่อสะท้อนผลตามมาตรฐาน
การศึกษาที่กำหนด
 - ๓) ให้ประเมินตามหลักฐานเชิงประจักษ์ที่เกิดจากการ
ปฏิบัติงานจริง (Evidence based)

หลักการประเมินและแนวทางการประกันคุณภาพแนวใหม่

-
- ๔) การประเมินต้องลดภาระการจัดเก็บข้อมูลและเอกสารที่ไม่จำเป็น
 - ๕) สถานศึกษา คือ หน่วยงานที่ทำหน้าที่ประกันคุณภาพตนเอง
 - ๖) กระบวนการประเมินให้ความสำคัญกับการประเมินเชิงคุณภาพ

หลักการประเมินและแนวทางการประกันคุณภาพแนวใหม่

-
- ๗) การประเมินใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลที่เหมาะสมและสะท้อนคุณภาพการดำเนินงานตามมาตรฐานของสถานศึกษา
 - ๘) การตรวจทานผลการประเมิน โดยคณะกรรมการประเมินในระดับเดียวกัน (peer review)
 - ๙) ผู้ประเมินมีความรู้อย่างรอบด้านและวิเคราะห์ข้อมูลร่วมกันในคณะกรรมการผู้ประเมินเพื่อตัดสินคุณภาพตามเกณฑ์

หลักการประเมินและแนวทางการประกันคุณภาพแนวใหม่

๑๐) การตัดสินคุณภาพโดยอาศัยความเชี่ยวชาญ
(expert judgment)

๑๑) การให้คะแนนผลงานหรือกระบวนการไม่แยกส่วน
หรือแยกองค์ประกอบการประเมิน เป็นการประเมิน
ในภาพรวม (Holistic Rubrics)

๑๒) สถานศึกษาต้องจัดทำเป็นรายงานการประเมินตนเอง
(Self-Assessment Report)

หลักการของการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษา

- ๑) มีเป้าหมายการ**ประเมินเพื่อพัฒนา** ผู้ที่ทำหน้าที่ประเมิน คือ สถานศึกษาที่จะต้องดำเนินการประเมินคุณภาพเพื่อ**สะท้อนผลตามมาตรฐานการศึกษาที่กำหนด**
- ๒) เป็นการประเมินคุณภาพที่เน้นการ**ประเมินตามหลักฐานเชิงประจักษ์**ที่เกิดจากการปฏิบัติงานตามสภาพจริงของสถานศึกษา (Evidence based)
- ๓) **ลดภาระการจัดเก็บข้อมูลและเอกสารที่ไม่จำเป็น**ในการประเมิน มีความน่าเชื่อถือและสามารถตรวจสอบผลการประเมินได้ตามสภาพบริบทของสถานศึกษานั้นๆ
- ๔) เป็น**หน้าที่ของสถานศึกษา**ที่ต้องตรวจสอบและประเมินตนเองตามสภาพบริบทของสถานศึกษาที่แท้จริง โดยให้ความสำคัญกับกระบวนการประเมินเชิงคุณภาพ

- ๕) เลือกใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลที่เหมาะสมและสะท้อนคุณภาพการดำเนินงานตามมาตรฐานของสถานศึกษา
- ๖) ตรวจสอบผลการประเมินโดยคณะกรรมการประเมินในระดับเดียวกัน (peer review) โดยเทียบกับเกณฑ์หรือมาตรฐานที่กำหนดไว้
- ๗) ผู้ประเมินต้องมีความรู้อย่างรอบด้านและวิเคราะห์ข้อมูลร่วมกันในคณะกรรมการผู้ประเมินเพื่อการตัดสินใจให้ระดับคุณภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด ซึ่งจะไม่ใช้การให้คะแนนตามความคิดเห็นของคนใดคนหนึ่ง
- ๘) ยึดหลักการตัดสินระดับคุณภาพตามมาตรฐานให้เป็นไปตามหลักการตัดสินโดยผู้เชี่ยวชาญ (expert judgment) ให้ใช้เกณฑ์การให้คะแนนผลงานหรือกระบวนการที่ไม่แยกส่วนหรือแยกองค์ประกอบในการกำหนดคะแนนประเมิน แต่เป็นการประเมินในภาพรวมของผลการดำเนินงานหรือกระบวนการดำเนินงานในภาพรวม (Holistic Rubrics)
- ๙) แจ้งผลการประเมินและให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยการสรุปและจัดทำเป็นรายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา (Self-Assessment Report)

มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา

พ.ศ. ๒๕๕๙

มาตรฐานที่ ๑ คุณภาพของผู้เรียน

๑.๑ ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน

๑.๒ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน

มาตรฐานที่ ๒ กระบวนการบริหารและการจัดการของผู้บริหารสถานศึกษา

มาตรฐานที่ ๓ กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

มาตรฐานที่ ๔ ระบบการประกันคุณภาพภายในที่มีประสิทธิผล

มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อประกันคุณภาพภายในฯ พ.ศ. ๒๕๕๙

มาตรฐานที่ ๑ คุณภาพของผู้เรียน

๑.๑ ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน

- ความสามารถในการอ่านเขียน การสื่อสาร และการคิดคำนวณตามเกณฑ์ของแต่ละระดับชั้น
- ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดวิจารณ์ ญาณ อภิปราย แลกเปลี่ยนความคิดเห็น และแก้ปัญหา
- ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร
- ความก้าวหน้าทางการเรียนตามหลักสูตร
- พัฒนาการและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับชาติของผู้เรียน
- ความพร้อมในการศึกษาต่อ การฝึกงาน หรือการทำงานตามช่วงชั้น

๑.๒ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน

- การมีคุณลักษณะและค่านิยมที่ดีตามที่สถานศึกษากำหนด โดยไม่ขัดกับกฎหมายและวัฒนธรรมอันดีของสังคม
- ความภูมิใจในท้องถิ่นและความเป็นไทย
- การยอมรับที่จะอยู่ร่วมกันบนความแตกต่างและหลากหลาย
- สุขภาวะทางร่างกาย และลักษณะจิตสังคม

มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อประกันคุณภาพภายในฯ พ.ศ. ๒๕๕๙

มาตรฐานที่ ๒ กระบวนการบริหารและการจัดการของผู้บริหารสถานศึกษา

๑. การมีเป้าหมาย วิสัยทัศน์ และพันธกิจที่สถานศึกษากำหนดชัดเจน
๒. การวางแผนพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา
 - การวางแผนและดำเนินงานพัฒนาวิชาการที่เน้นผู้เรียนทุกกลุ่มเป้าหมายและดำเนินการอย่างเป็นรูปธรรม
 - การวางแผนและดำเนินงานพัฒนาครูและบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ
 - การวางแผนการบริหารและการจัดการข้อมูลสารสนเทศอย่างเป็นระบบ
 - การวางแผนและจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสังคมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ
๓. การมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย และการร่วมรับผิดชอบต่อผลการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพและได้มาตรฐาน
๔. การกำกับ ติดตาม ประเมินผลการบริหารและการจัดการศึกษา

มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการประกันคุณภาพภายในฯ พ.ศ. ๒๕๕๙

มาตรฐานที่ ๓ กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

- การมีกระบวนการเรียนการสอนที่สร้างโอกาสให้ผู้เรียนทุกคนมีส่วนร่วม
- การจัดการเรียนการสอนที่ยึดโยงกับบริบทของชุมชนและท้องถิ่น
- การตรวจสอบและประเมินความรู้ความเข้าใจของผู้เรียนอย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ

มาตรฐานที่ ๔ ระบบการประกันคุณภาพภายในที่มีประสิทธิผล

- การใช้ระบบการประกันคุณภาพภายในเพื่อยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษาให้ดียิ่งขึ้น

๓. รูปแบบการประเมินแนวใหม่

—

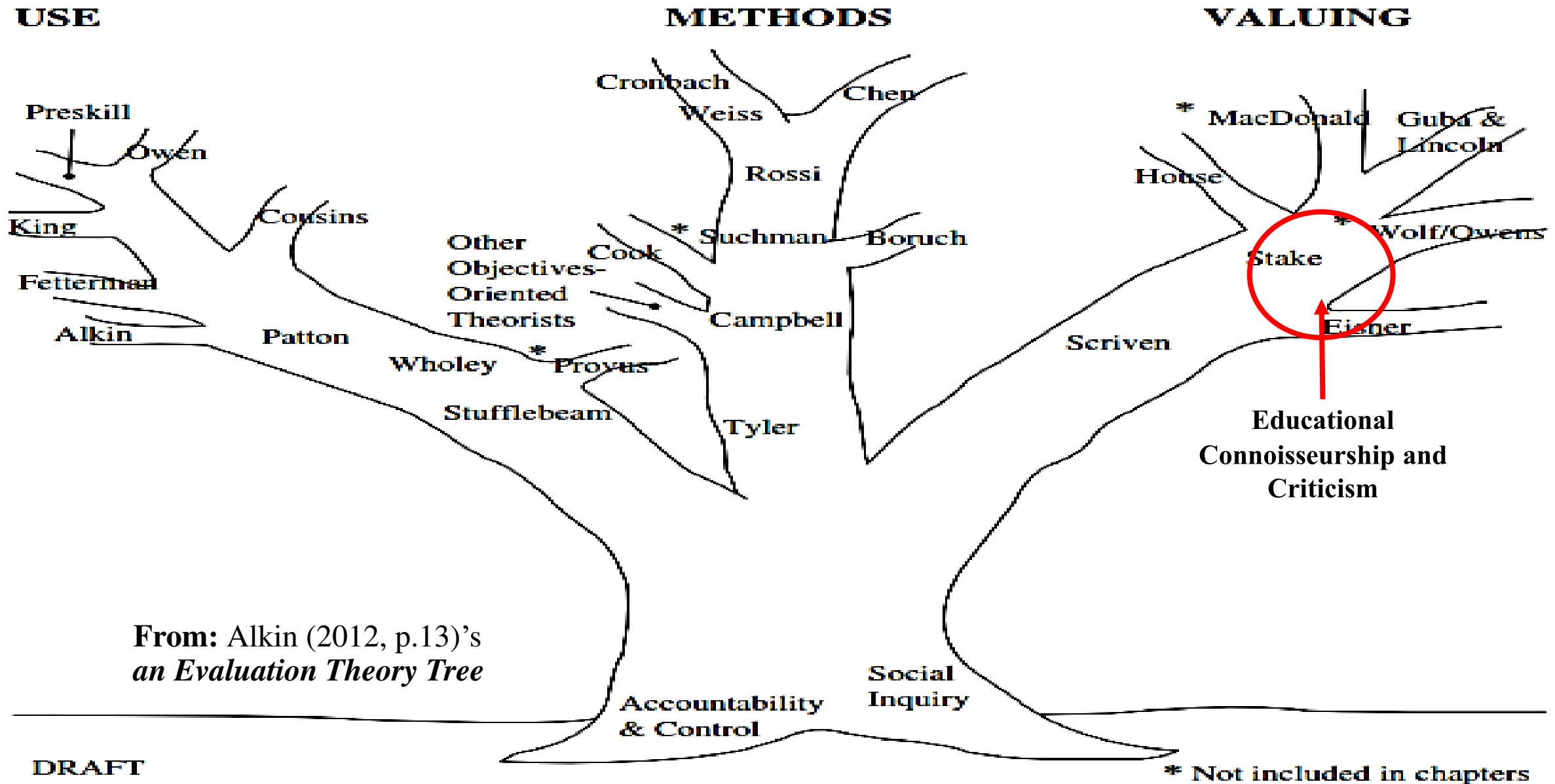
การปฏิรูปวิธีการประเมิน : รูปแบบการประเมินแนวใหม่

: การประเมินและการตัดสินโดยอาศัยความเชี่ยวชาญ
(Expert Judgment)

การประเมินโดยอาศัยร่องรอยหลักฐานเชิงประจักษ์
Evidences Based Assessment

การประเมินแบบองค์รวม
(Holistic Assessment)

: การประเมินและการตัดสินใจโดยอาศัยความเชี่ยวชาญ (Expert Judgment)

ลักษณะทั่วไป

๑. อาศัยความเชี่ยวชาญ/ชำนาญทางวิชาชีพเป็นหลักในการตัดสินใจคุณค่าของสถาบัน แผนงาน/โครงการ ผลิตภัณฑ์/นวัตกรรม หรือกิจกรรม
๒. ให้ความเชื่อมั่นใน **ดุลยพินิจที่มีอัตวิสัยบนรากฐานความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ**
๓. ผู้ประเมินมักเป็นทีมหรือหมู่คณะมากกว่าบุคคลเดียวที่อาจเชี่ยวชาญไม่ครบทุกด้าน ใช้ความเชี่ยวชาญ (ความรู้ความสามารถ และทักษะเฉพาะ) ที่เกี่ยวข้องกับสิ่งที่ประเมินในการตัดสินใจคุณค่าหรือประเมินสิ่งนั้น (อาจใช้ความเชี่ยวชาญจากผู้ประเมิน หรือใช้จากบุคคลอื่นๆ ขึ้นอยู่กับใครเป็นผู้ให้ความเชี่ยวชาญที่ตรงกับสิ่งที่ประเมินมากที่สุด)

วิธีการ

- ▶ ใช้ทักษะ/ความสามารถในการสังเกตของผู้ประเมิน มีความไวต่อการรับรู้สิ่งที่บอบบาง/ซับซ้อนยากแก่การเข้าใจ (แต่มีความสำคัญ)
- ▶ อาศัยประสบการณ์ที่ชำนาญการก่อนหน้าในการเข้าถึงคุณค่าในสิ่งที่ประเมิน
- ▶ ใช้วิธีการเชิงคุณภาพ (ด้วยภาษาหรือรูปภาพ) เพื่อแสดงให้เห็นถึงคุณค่าในสิ่งที่ประเมินเป็นหลัก (แต่ไม่ได้ปฏิเสธการใช้ตัวเลขเพื่อประกอบการพรรณนาสิ่งที่ประเมินให้ผู้อื่นรับรู้และเข้าใจได้ง่าย)
- ▶ ดำเนินการด้วยรูปแบบ/วิธีการยืดหยุ่น ไม่เป็นทางการ ไม่มีกฎเกณฑ์ สูตรสำเร็จ มักเกิดขึ้นแบบฉับพลัน (มากกว่าการวางแผน/กำหนดวิธีการเข้มงวดไว้ล่วงหน้า)

วิธีการ (ต่อ)

- ▶ เน้นรวบรวมข้อมูลด้วยการสัมผัสสิ่งที่ประเมิน โดยผ่านการตรวจเยี่ยมหรือเข้าชม (Site visit)
- ▶ ข้อมูลหลักฐานในบทวิพากษ์วิจารณ์ (Criticism) ที่สะท้อนทัศนะ/มุมมองเกี่ยวกับสิ่งที่ประเมินจากความเชี่ยวชาญและประสบการณ์ของผู้ประเมินควรหลากหลาย
- ▶ มักใช้วิธีการเชิงคุณภาพ แต่**ไม่ปฏิเสธการใช้วิธีการเชิงปริมาณ**
- ▶ ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศสมัยใหม่ เช่น คลิปวิดีโอ (Video clip) นอกจากการใช้ถ้อยคำทางภาษาช่วยพรรณนาให้เห็นคุณภาพชีวิตที่เกิดขึ้นในชั้นเรียนและโรงเรียน

วิธีการ (ต่อ)

- มิติการพรรณนา (Descriptive dimension): เน้นการเล่าเรื่องหรือบรรยายตามลำดับเหตุการณ์ โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อสื่อความให้อ่านหรือสาธารณชนทราบ (รับรู้และเข้าใจ) ว่าสิ่งที่ประเมินมีลักษณะอย่างไร
- มิติการตีความ (Interpretative dimension): เน้นการตีความหมายและผลติดตามมาจากการสังเกตสิ่งที่ประเมิน มีจุดมุ่งหมายเพื่ออธิบายให้เข้าใจอย่างชัดเจนในผลของกระบวนการ/กิจกรรมของสิ่งที่ประเมินใด ๆ บนพื้นฐานข้อมูลหลักฐานจากการสังเกตที่ได้พรรณนาไว้ พร้อมทั้งระบุเหตุผลประกอบการอธิบาย
- มิติการประเมินค่า (Evaluative dimension): เน้นการประเมินค่าความสำคัญของสิ่งที่ประเมินตามผลการพรรณนาและการตีความ มีจุดมุ่งหมายเพื่อการปรับเปลี่ยนส่วนประกอบต่างๆ ที่สัมพันธ์กับคุณภาพของสิ่งที่ประเมินให้มีระดับสูงขึ้น
- มิติการสรุปสาระสำคัญ (Thematic dimension): เน้นการให้สาระสำคัญ (Major themes) ที่ผู้ประเมิน “ถักทอ” หรือได้ถอดบทเรียนหลักเกี่ยวกับสิ่งที่ประเมินมาจากบทวิพากษ์วิจารณ์กรณีต่างๆ ได้ทราบในภาพรวมว่าเป็นอย่างไร โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อเป็นแนวทางการปรับปรุงคุณภาพของสิ่งที่ประเมิน

การประเมินโดยอาศัยความเชี่ยวชาญ (expert judgement)

- ▶ ใช้ทักษะ/ความสามารถในการสังเกตของผู้ประเมิน
- ▶ มีความไวต่อการรับรู้สิ่งที่บอบบาง/ซับซ้อนยากแก่การเข้าใจ (แต่มีความสำคัญ)
- ▶ อาศัยประสบการณ์ที่ชำนาญการก่อนหน้านี้ในการเข้าถึงคุณค่าในสิ่งที่ประเมิน
- ▶ ใช้การพิจารณาและทำความเข้าใจให้ละเอียดประณีต
- ▶ ใช้วิธีการเชิงคุณภาพ เพื่อแสดงให้เห็นถึงคุณค่าในสิ่งประเมินเป็นหลัก (แต่ไม่ได้ปฏิเสธการใช้ตัวเลขเพื่อประกอบการพรรณนาสิ่งที่ประเมินให้ผู้อื่นรับรู้และเข้าใจได้ง่าย)
- ▶ ดำเนินการด้วยรูปแบบ/วิธีการยืดหยุ่น ไม่เป็นทางการ ไม่มีกฎเกณฑ์ สูตรสำเร็จ มักเกิดขึ้นแบบฉับพลัน (มากกว่าการวางแผน/กำหนดวิธีการเข้มงวดไว้ล่วงหน้า)
- ▶ เน้นรวบรวมข้อมูลด้วยการสัมผัสสิ่งที่ประเมิน โดยผ่านการตรวจเยี่ยมหรือเข้าชม (Site visit) เพื่อรับรู้และเข้าใจสิ่งที่ประเมินด้วยประสบการณ์ตรงของตนเอง

การประเมินแบบองค์รวม (Holistic Assessment)

- ▶ บางคนเรียกว่า “การประเมินแบบบูรณาการ (Integrated Assessment)”
- ▶ มุ่งประเมินงาน/กิจกรรม/องค์กร ในภาพรวมมากกว่าจะประเมินองค์ประกอบย่อยๆ
- ▶ ส่วนย่อย/หน่วยงานย่อยจะถูกประเมินรวมไปด้วยกัน
- ▶ ต้องใช้ผู้ประเมินที่เชี่ยวชาญ/มีประสบการณ์ (Professional judgement) ซึ่งจะช่วยลดเวลาการประเมินลงได้มาก และช่วยขจัดความไม่น่าเชื่อถือในการประเมินได้
- ▶ อยู่บนพื้นฐานของร่องรอยหลักฐานที่ดำเนินงานอยู่แล้ว (Evidence - based)

* โดยสรุป..การประเมินแบบองค์รวม จึงเป็นวิธีการให้คะแนนสิ่งที่จะประเมิน (ผลงาน กิจกรรม กระบวนการ องค์กร) ซึ่งมีความสัมพันธ์กันอยู่ภายใน โดยพิจารณาจากภาพรวมตามเกณฑ์หรือมาตรฐานที่กำหนดและมีการอธิบายระดับคุณภาพไว้ชัดเจน ด้วยวิธีการประเมินหลาย ๆ วิธี

การประเมินโดยอาศัยร่องรอยหลักฐานเชิงประจักษ์

Evidences Based Assessment

- หลักฐานเชิงประจักษ์ หมายถึง ข้อเท็จจริงที่สังเกต/พิสูจน์/ยืนยัน โดยมีข้อมูลหรือหลักฐานประกอบการยืนยัน
- รวบรวมได้จากบุคคล 2 ฝ่าย คือผู้ประเมินและผู้ถูกประเมิน
- Evidences มี 3 กลุ่มใหญ่ๆ ได้แก่ direct evidence, indirect evidence และ supplementary evidence
- แหล่งข้อมูลเป็นได้ทั้งงานเอกสารและไม่ใช่อเอกสาร
- วิธีเก็บข้อมูลจากร่องรอยหลักฐานใช้หลายวิธี
- เก็บและใช้ร่องรอยหลักฐานหลายเหตุการณ์จะทำให้การประเมินน่าเชื่อถือขึ้น

การให้ข้อมูลย้อนกลับ (Feedback)

เพื่อการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา

๑. **FEED UP** : การกระตุ้นและสร้างแรงจูงใจในการเรียนรู้
๒. **FEED BACK** : การให้ข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับความสำเร็จและสิ่ง
เป็นต้องได้รับการพัฒนาหรือปรับปรุงแก้ไข
๓. **FEED FORWARD** : การให้คำแนะนำ ชี้แนะแนวทางบนพื้นฐานข้อมูลเชิงประจักษ์เพื่อกระตุ้นให้เกิดการพัฒนาการในขั้นที่สูงขึ้น

1. จุดเน้น (Focus)

- ผลงาน
- กระบวนการ
- การกำกับติดตามตนเอง
- การประเมินตนเอง

2. การเปรียบเทียบ (Comparison)

- เกณฑ์
- เพื่อนครู
- ผลการปฏิบัติงานที่ผ่านมา

3. หน้าที่ (Function)

- บรรยายความ
- ประเมิน/ตัดสิน

7. น้ำเสียง (Tone)

- เสริมแรง/กระตุ้นให้
- เกิดการเรียนรู้

การให้ข้อมูลย้อนกลับ (Feedback Content)

6. ความเฉพาะ (Specificity)

- ความสอดคล้อง/ ความ
- ถูกต้อง/ความพิเศษ

5. ความชัดเจน (Clarity)

- ชัดเจน
- ไม่ชัดเจน

4. ความพึงพอใจต่อผลลัพธ์ (Valence)

- เชิงบวก
- เชิงลบ

๔. การประเมินคุณภาพภายใน และ
การจัดทำรายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา
(Self – Assessment Report: SAR)

หลักการของการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษา

- ๑) มีเป้าหมายการ**ประเมินเพื่อพัฒนา** ผู้ที่ทำหน้าที่ประเมิน คือ สถานศึกษาที่จะต้องดำเนินการประเมินคุณภาพเพื่อ**สะท้อนผลตามมาตรฐานการศึกษาที่กำหนด**
- ๒) เป็นการประเมินคุณภาพที่เน้นการ**ประเมินตามหลักฐานเชิงประจักษ์**ที่เกิดจากการปฏิบัติงานตามสภาพจริงของสถานศึกษา (Evidence based)
- ๓) **ลดภาระการจัดเก็บข้อมูลและเอกสารที่ไม่จำเป็น**ในการประเมิน มีความน่าเชื่อถือและสามารถตรวจสอบผลการประเมินได้ตามสภาพบริบทของสถานศึกษานั้นๆ
- ๔) เป็น**หน้าที่ของสถานศึกษา**ที่ต้องตรวจสอบและประเมินตนเองตามสภาพบริบทของสถานศึกษาที่แท้จริง โดยให้ความสำคัญกับกระบวนการประเมินเชิงคุณภาพ

- ๕) เลือกใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลที่เหมาะสมและสะท้อนคุณภาพการดำเนินงานตามมาตรฐานของสถานศึกษา
- ๖) ตรวจสอบผลการประเมินโดยคณะกรรมการประเมินในระดับเดียวกัน (peer review) โดยเทียบกับเกณฑ์หรือมาตรฐานที่กำหนดไว้
- ๗) ผู้ประเมินต้องมีความรู้อย่างรอบด้านและวิเคราะห์ข้อมูลร่วมกันในคณะกรรมการผู้ประเมินเพื่อการตัดสินใจให้ระดับคุณภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด ซึ่งจะไม่ใช้การให้คะแนนตามความคิดเห็นของคนใดคนหนึ่ง
- ๘) ยึดหลักการตัดสินระดับคุณภาพตามมาตรฐานให้เป็นไปตามหลักการตัดสินโดยผู้เชี่ยวชาญ (expert judgment) ให้ใช้เกณฑ์การให้คะแนนผลงานหรือกระบวนการที่ไม่แยกส่วนหรือแยกองค์ประกอบในการกำหนดคะแนนประเมิน แต่เป็นการประเมินในภาพรวมของผลการดำเนินงานหรือกระบวนการดำเนินงานในภาพรวม (holistic rubrics)
- ๙) แจ้งผลการประเมินและให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยการสรุปและจัดทำเป็นรายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา (Self-Assessment Report)

การสรุปและจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษา
ที่สะท้อนคุณภาพผู้เรียนและผลสำเร็จของการบริหารจัดการศึกษา

- ๑) สรุปผลการประเมินคุณภาพในภาพรวมของมาตรฐานและภาพรวมคุณภาพของสถานศึกษา จำนวน ๔ ระดับ คือ ระดับดีเยี่ยม ระดับดี ระดับพอใช้ และระดับปรับปรุง
- ๒) นำเสนอรายงานต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและต้นสังกัด เผยแพร่รายงานต่อสาธารณชน หน่วยงานต้นสังกัดและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
- ๓) เตรียมรับการประเมินคุณภาพภายนอกต่อไป

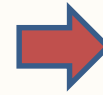

ขั้นตอนการจัดทำรายงานประเมินตนเองของสถานศึกษา

๑. แต่งตั้ง
คณะทำงาน

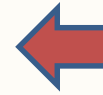
๒. รวบรวมข้อมูล
สารสนเทศ

๓. เขียนรายงาน
ประเมินตนเอง
ของสถานศึกษา

๔. นำเสนอคณะกรรมการ
สถานศึกษาพิจารณา
ให้ความเห็นชอบ

๕. รายงานและ
เปิดเผยต่อผู้เกี่ยวข้อง

ประโยชน์ของรายงาน SAR

๑. ทำให้สถานศึกษามีฐานข้อมูลการดำเนินงานพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา ทั้งในด้านจุดเด่น จุดที่ต้องพัฒนา โอกาส และข้อจำกัด เพื่อนำไปใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาต่อไป
๒. ทำให้สถานศึกษามีข้อมูลสารสนเทศเชิงประจักษ์ที่ช่วยกระตุ้นให้ผู้บริหาร ครูและผู้เกี่ยวข้อง ให้ความสำคัญและปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการทำงานเพื่อเป้าหมายที่กำหนด
๓. ทำให้พ่อแม่ ผู้ปกครอง ตลอดจนผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายได้รับทราบผลการพัฒนาการจัดการศึกษา ของสถานศึกษาทั้งในส่วนที่ดีและส่วนที่ควรพัฒนา เพื่อจะได้ให้การช่วยเหลือสนับสนุน อย่างเหมาะสม
๔. หน่วยงานต้นสังกัดมีฐานข้อมูลในการกำหนดนโยบายช่วยเหลือ สนับสนุนและพัฒนาการจัดการศึกษา
๕. สถานศึกษาใช้รายงานประเมินตนเองเพื่อประโยชน์ในการประเมินคุณภาพภายนอก

รายงานประเมินตนเองต้องตอบโจทย์ความสำเร็จ เมื่อจัดการศึกษาครบรอบ ๑ ปี ใน ๒ ประเด็นหลัก คือ

๑. เป้าหมายที่สถานศึกษาตั้งไว้คืออะไร บรรลุผลสำเร็จในระดับใด
๒. ดำเนินการอย่างไรจึงบรรลุผลตามเป้าหมายที่บรรลุระดับนั้น
(ข้อมูลเชิงประจักษ์)

การตอบโจทย์ความสำเร็จในการจัดการศึกษา ของสถานศึกษาที่เป็นสากล มี ๓ ส่วน

๑. คุณภาพผู้เรียน

๒. คุณภาพการจัดการเรียนการสอน

๓. คุณภาพการบริหารและการจัดการ

อาจเพิ่มเติม : **ระบบคุณภาพ/การจัดสภาพแวดล้อม

คำตอบโดยรวม : เป้าหมาย/มาตรฐานการศึกษาที่สถานศึกษากำหนดไว้ในรอบปีการศึกษา

เขียน SAR อย่างไรให้ถูกต้อง (Ideal world SAR)

๑. ตอบโจทย์การทำงานปีที่ผ่านมา
๒. นำเสนอตามคำถามหลักของกรอบมาตรฐาน ณ ปัจจุบัน เชื่อมโยงกับแผนพัฒนาคุณภาพของโรงเรียนที่มองเห็น ทั้งจุดแข็งและจุดควรพัฒนา (หลีกเลี่ยงการใช้“จุดอ่อน”)
๓. SAR ที่ดีต้องอ่านง่ายและมีแนวทางที่จะตัดสินได้ (easy to read and judgmental) ไม่ใช่แค่เขียนบรรยาย (descriptive) แต่เขียนเล่าสิ่งที่ดำเนินการ (narrative) “แต่ไม่ใช่การใส่ความคิดเห็น”

๔. **SAR ไม่มีรูปแบบตายตัว** แต่ SAR ที่ดีส่วนใหญ่คล้ายกัน คือ ตอบประเด็นตามกรอบมาตรฐาน ระบุจุดแข็ง/จุดควรพัฒนา หลีกเลี่ยงการที่จะนำเสนอผลที่เป็นกลาง (norm)
๕. โรงเรียนต้องชี้สัตย์ต่อการดำเนินงานของโรงเรียน ตอบคำถามที่ชุมชนอยากรู้ ใช้ผลประเมินเชื่อมโยงกับแผนพัฒนาคุณภาพตอบให้ได้ว่าแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาอยู่บนฐานคิดอะไร
๖. ใช้ข้อมูล/ผลการดำเนินงานของโรงเรียนตอบผลลัพธ์และผลกระทบที่มีต่อผู้เรียน
๗. เสนอแผนพัฒนาคุณภาพในปีถัดไป จากผลสรุปภาพรวมที่ดำเนินการมา

BET.OBEC

สาระสำคัญในการรายงานการประเมินตนเอง

๑. ข้อมูลพื้นฐาน ชื่อโรงเรียน ที่ตั้ง บุคลากร ประวัติย่อของโรงเรียน โรงเรียนมีจุดเน้น/วัตถุประสงค์พิเศษด้านใด สาระจากผู้อำนวยการโรงเรียน (ถ้าต้องการ)
๒. เป้าหมาย วิสัยทัศน์ พันธกิจ
๓. สรุปผลการดำเนินงานในรอบปี + ผลประเมิน
๔. จุดแข็ง/จุดแกร่ง + จุดต้องพัฒนาต่อเนื่อง
๕. แผนพัฒนารอบปีถัดไป
๖. คณะทำงาน

เทคนิคการทำรายงานประเมินตนเอง

- เก็บข้อมูลที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงานทุก ๆ วัน
(ทำให้เป็นปัจจุบัน) เช่น จากการประชุม/อภิปราย
- การบันทึกข้อมูลที่เกิดขึ้น การบันทึกการสอน
(เน้นตามบทบาทหน้าที่ของผู้ปฏิบัติงานนั้น ๆ)

เทคนิคการทำรายงานประเมินตนเอง

- * สิ่งที่เกิดจากการปฏิบัติงานประจำวัน ประกอบด้วย
ร่องรอยหลักฐาน (Evidences) ข้อมูล (Data)
สารสนเทศ (Information) และผลจากการวิเคราะห์เอกสาร
(documented results)
- ** ข้อมูลจากแหล่งเหล่านี้จะช่วยยืนยันผลประเมินว่ามีความ
เที่ยงตรง

การตัดสินใจให้ผลการประเมินตนเอง

- คิดถึงคุณภาพเป็นผู้เรียนเป็นหลัก
- กรณีที่มีผล “ต้องปรับปรุง” ต้องวิพากษ์/วิจารณ์ หาข้อยุติให้ได้
- ต้องพิจารณาให้ครอบคลุมทุกกลุ่มงานในเนื้อหา/ประเด็นเดียวกัน (นี่คือเหตุผลว่า ทำไมจึงควรตั้งกรรมการประเมินจากผู้เกี่ยวข้อง และไม่เกี่ยวข้อง (๓ party))
- ควรจะมีข้อมูลจากการสอบถามความคิดเห็นผู้เกี่ยวข้องด้วย
- อย่าลืมตรวจสอบว่าผลประเมินเชื่อมโยงกับ QIP

ข้อคิดการเขียนรายงาน

SAR ต้องเชื่อมโยงกับกระบวนการพัฒนาคุณภาพ (QI cycle)
และแผนพัฒนาสถานศึกษาอย่างชัดเจน

*****ไม่ใช่แยกส่วนกัน *****

สรุปว่า

การเขียนรายงานการประเมินตนเอง

ไม่มีรูปแบบตายตัว

อาจนำเสนอตาม ๑. คุณภาพมาตรฐาน

๒. เป้าหมาย/ยุทธศาสตร์

๓. ภารกิจ/โครงการ

..... หรือเสนอตามที่เหมาะสม.....

สาระสำคัญในการรายงานการประเมินตนเอง

๑. ข้อมูลพื้นฐาน
๒. ผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา
๓. สรุปผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา
จุดเด่น/จุดควรพัฒนา แนวทางการพัฒนา
แผนพัฒนาในรอบปีถัดไป
๔. ภาคผนวก

ตัวอย่าง...เสนอตามมาตรฐาน (ก)

๑.คุณภาพโดยรวมของโรงเรียน.....(....ผลประเมิน...)

จุดแข็ง

จุดอ่อน

๒. คุณภาพรายมาตรฐาน

๒.๑ คุณภาพผู้เรียน(....ผลประเมิน....)

โรงเรียนมีการดำเนินงาน..... /จากเป้าหมายที่โรงเรียนกำหนดไว้...../ตามที่โรงเรียนมีนโยบาย.....

ทั้งนี้/ดังนั้น/อย่างไรก็ตาม โรงเรียนมีจุดที่ควรเร่งพัฒนา ได้แก่.....ซึ่งโรงเรียนมีการวางแผนปรับปรุงดังนี้.....

๒.๒ คุณภาพด้านการบริหารและการจัดการศึกษา(....ผลประเมิน....)

โรงเรียนมีการดำเนินงาน..... /จากเป้าหมายที่โรงเรียนกำหนดไว้...../ตามที่โรงเรียนมีนโยบาย.....

ทั้งนี้/ดังนั้น/อย่างไรก็ตาม โรงเรียนมีจุดที่ควรเร่งพัฒนา ได้แก่.....ซึ่งโรงเรียนมีการวางแผนปรับปรุงดังนี้.....

๒.๓ คุณภาพด้านการจัดการเรียนการสอน.....(....ผลประเมิน....)

โรงเรียนมีการดำเนินงาน..... /จากเป้าหมายที่โรงเรียนกำหนดไว้...../ตามที่
โรงเรียนมีนโยบาย.....

ทั้งนี้/ดั่งนั้น/อย่างไรก็ตาม โรงเรียนมีจุดที่ควรเร่งพัฒนา ได้แก่.....ซึ่งโรงเรียน
มีการวางแผนปรับปรุงดังนี้.....

๒.๔ คุณภาพด้านระบบการประกันคุณภาพภายใน(....ผลประเมิน....)

โรงเรียนมีการดำเนินงาน..... /จากเป้าหมายที่โรงเรียนกำหนดไว้...../ตามที่
โรงเรียนมีนโยบาย.....

ทั้งนี้/ดั่งนั้น/อย่างไรก็ตาม โรงเรียนมีจุดที่ควรเร่งพัฒนา ได้แก่.....ซึ่งโรงเรียน
มีการวางแผนปรับปรุงดังนี้.....

ตัวอย่าง...เสนอตามมาตรฐาน (ข)

๑. คุณภาพผู้เรียน(....ผลประเมิน....)

โรงเรียนมีการดำเนินงาน..... /จากเป้าหมายที่โรงเรียนกำหนดไว้...../ตามที่โรงเรียนมีนโยบาย.....

ทั้งนี้/ดังนั้น/อย่างไรก็ตาม โรงเรียนมีจุดที่ควรเร่งพัฒนา ได้แก่.....ซึ่งโรงเรียนมีการวางแผนปรับปรุงดังนี้.....

๒. คุณภาพด้านการบริหารและการจัดการศึกษา(....ผลประเมิน....)

โรงเรียนมีการดำเนินงาน..... /จากเป้าหมายที่โรงเรียนกำหนดไว้...../ตามที่โรงเรียนมีนโยบาย.....

ทั้งนี้/ดังนั้น/อย่างไรก็ตาม โรงเรียนมีจุดที่ควรเร่งพัฒนา ได้แก่.....ซึ่งโรงเรียนมีการวางแผนปรับปรุงดังนี้.....

๓. คุณภาพด้านการจัดการเรียนการสอน.....(....ผลประเมิน....)

โรงเรียนมีการดำเนินงาน..... /จากเป้าหมายที่โรงเรียนกำหนดไว้...../ตามที่โรงเรียนมีนโยบาย.....

ทั้งนี้/ดังนั้น/อย่างไรก็ตาม โรงเรียนมีจุดที่ควรเร่งพัฒนา ได้แก่.....ซึ่งโรงเรียนมีการวางแผนปรับปรุงดังนี้.....

ตัวอย่าง...เสนอตามมาตรฐาน (ข)

๔. โรงเรียนมีการดำเนินงาน..... /จากเป้าหมายที่โรงเรียนกำหนดไว้...../ตามที่โรงเรียนมีนโยบาย.....
ทั้งนี้/ดังนั้น/อย่างไรก็ตาม โรงเรียนมีจุดที่ควรเร่งพัฒนา ได้แก่.....ซึ่งโรงเรียนมีการวางแผนปรับปรุง
ดังนี้.....

สรุป คุณภาพโดยรวมของโรงเรียน.....(....ผลประเมิน...)

จุดแข็ง

จุดอ่อน

ตัวอย่าง...เสนอตามยุทธศาสตร์ (ค)

ยุทธศาสตร์ที่ ๑

โรงเรียนดำเนินการ.....

ผลการดำเนินการ.....

ยุทธศาสตร์ที่ ๒

โรงเรียนดำเนินการ.....

ผลการดำเนินการ.....

ฯลฯ

สรุปผลการประเมินคุณภาพโรงเรียนโดยรวม.....(....ผลประเมิน...)

คุณภาพผู้เรียน คือ (....ผลประเมิน...) ข้อมูลสนับสนุนผลการประเมินได้แก่

คุณภาพการบริหารและการจัดการ คือ (....ผลประเมิน...) ข้อมูลสนับสนุนผลการประเมินได้แก่

คุณภาพการจัดการเรียนการสอน คือ (....ผลประเมิน...) ข้อมูลสนับสนุนผลการประเมินได้แก่

คุณภาพการประกันคุณภาพภายใน คือ (....ผลประเมิน...) ข้อมูลสนับสนุนผลการประเมินได้แก่

ทั้งนี้ โรงเรียนมีจุดแข็ง

โรงเรียนมีจุด

ตัวอย่างผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา

มาตรฐานที่ ๑ คุณภาพของผู้เรียน

ระดับคุณภาพ : ดีเยี่ยม

๑. กระบวนการพัฒนา

สถานศึกษามีกระบวนการพัฒนาผู้เรียนด้วยวิธีการที่หลากหลาย ครูจัดการเรียนรู้ให้เป็นไปตามศักยภาพของผู้เรียน และเป็นไปตามมาตรฐานและตัวชี้วัดอย่างไร.....(กิจกรรม-ทำอะไร).....

๓. จุดเด่น

ผู้เรียนอ่านหนังสือออกและอ่านคล่อง รวมทั้งสามารถเขียน
เพื่อการสื่อสารได้ทุกคน สามารถใช้เทคโนโลยีในการแสวงหา
ความรู้ได้ด้วยตนเอง ส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน
อยู่ในระดับดีเยี่ยม

๔. จุดควรพัฒนา

ผู้เรียนในระดับชั้น ป.๑ – ป.๓ ยังต้องเร่งพัฒนาด้านการนำเสนอ การอภิปรายและแลกเปลี่ยนเรียนรู้อย่างสมเหตุสมผล และต้องพัฒนาทักษะ การแก้ปัญหาตามสถานการณ์ได้อย่างเหมาะสม ผู้เรียนในระดับชั้น ม.๑ – ม.๓ ยังต้องได้รับการส่งเสริมในด้านทัศนคติที่ดีต่อความเป็นไทย ไม่หลงใหล กับค่านิยมต่างชาติ จนเกิดการลอกเลียนแบบ ทำให้ลี้มวัฒนธรรมอันดีงาม ของไทย

มาตรฐานที่ ๓ กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

ระดับคุณภาพ : ดีเยี่ยม

๑. กระบวนการพัฒนา

โรงเรียนดำเนินการส่งเสริมให้ครูจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยการดำเนินงาน/กิจกรรมอย่างหลากหลาย ได้แก่ งานพัฒนาหลักสูตร โดยมี การประชุมปฏิบัติการปรับปรุงหลักสูตร

.....อย่างไรกิจกรรมอะไรบ้าง.....

๒. ผลการดำเนินงาน

จากการดำเนินงาน/โครงการ/กิจกรรมอย่างหลากหลาย เพื่อพัฒนาให้
ครูการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ส่งผลให้ผลการประเมิน
คุณภาพมาตรฐานที่ ๓ อยู่ในระดับดีเยี่ยม.....

.....ผลการพัฒนาในแต่ละกิจกรรม/ประเด็นพิจารณา.....

๓. จุดเด่น

ครูมีความตั้งใจ มุ่งมั่นในการพัฒนาการสอน โดยจัดกิจกรรมให้นักเรียนได้เรียนรู้โดยการคิด ได้ปฏิบัติจริง มีการให้วิธีการและแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย ให้นักเรียนแสวงหาความรู้จากสื่อเทคโนโลยี

๔. จุดควรพัฒนา

ควรนำภูมิปัญญาท้องถิ่นให้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมให้นักเรียนได้เรียนรู้ และการให้ข้อมูลย้อนกลับแก่นักเรียนทันทีเพื่อให้นักเรียนนำไปใช้พัฒนาตนเอง

สรุปผลการประเมินในภาพรวม

ผลการประเมินตนเองของสถานศึกษาอยู่ในระดับ ๔ ดี

จากผลการดำเนินงาน โครงการ และกิจกรรมต่างๆ ส่งผลให้สถานศึกษาจัดการพัฒนาคุณภาพการศึกษาประสบผลสำเร็จตามที่ตั้งเป้าหมายไว้ในแต่ละมาตรฐาน จากผลการประเมินสรุปว่าได้ระดับดี ทั้งนี้เพราะมาตรฐานที่ ๑ ผลการจัดการศึกษา อยู่ในระดับดี มาตรฐานที่ ๒ กระบวนการบริหารและการจัดการศึกษา อยู่ในระดับดีเยี่ยม มาตรฐานที่ ๓ กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ อยู่ในระดับดี มาตรฐานที่ ๔ ระบบการประกันคุณภาพภายในที่มีประสิทธิผล อยู่ในระดับดี

ทั้งนี้ สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมพัฒนาคุณภาพผู้เรียนอย่างหลากหลายที่เป็นไปตามปัญหา

BET.OBEC

แนวทางการพัฒนาในอนาคต

๑. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นการพัฒนาผู้เรียนเป็นรายบุคคลให้ชัดเจนขึ้น
 ๒. การส่งเสริมให้ครูเห็นความสำคัญของการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
- การพัฒนาผู้เรียน ให้สามารถเรียนรู้โดยใช้กระบวนการวิจัย

๓.

๔.

ความต้องการและการช่วยเหลือ (ถ้ามี)

๑. การพัฒนาครูผู้สอนในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับการพัฒนา
ผู้เรียนในศตวรรษที่ ๒๑

๒. การสร้างข้อสอบที่สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ตามแนวทางของการ
ประเมิน O-NET และ PISA

๓.

๔.

